

Wyposażenie rolnictwa Polski i Ukrainy w środki mechanizacji do produkcji roślinnej. Motrol. Commission of motorization and energetics in agriculture an international journal on operation of farm and agri-food industry machinery. Lublin – Rzeszow. Vol. 15, No 1. - P. 3-6.

2. Заїка С. О., Півень А. В. (2010). Оперативний аналіз виробничої діяльності підприємств АПК [Навчальний посібник]. – Харків: Вид-во «Міськдрук», 2010. – 113 с.

3. Мазнев Г. Є. (2015). Інноваційні ресурсозберігаючі технології: ефективність в умовах різного фінансового стану агроформувань: [монографія] / За ред. проф. Г. Є. Мазнева. – Харків : Вид-во «Майдан». – 592 с.

4. Мазнев Г. (2008). Адаптація інноваційних агротехнологічних рішень до умов різного забезпечення сільськогосподарських підприємств / [Г. Мазнев, О. Бобловський, О. Красноручький, О. Артеменко, С. Заїка] // Техніка АПК. – № 9 – 10. – С. 12 – 16.

5. Мазоренко Д.І. (2006). Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур з різним ресурсним забезпеченням / Мазоренко Д. І. ; під ред. Д. І. Мазоренка, Г. Є. Мазнева. – Харків : ХНТУСГ. – 725 с.

6. Мазоренко Д.І., Мазнев Г.Є., Бобловський О.Ю., Артеменко О.О., Заїка С.О., Красноручький О.О. (2003). Методика розробки технологічних карт та нормативів витрат на вирощування сільськогосподарських культур. – Харків: ХНТУСГ. – 50 с.

7. Саблук П.Т. (2008). Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах Лісостепу України; 2-е вид., доп. К.: ННЦ ІАЕ. 720 с.

8. Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах Лісостепу України / За ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. – 2-е вид., доп. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 720 с.

НАУКОВА СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ «ПРОФЕСІЙНА ГРУПА»

***МАЛАХОВА О.І.**, СТУДЕНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Вивчення природи явищ, пов'язаних з категоріями «професія» і «професійна група» було закладено в працях класиків соціології. Довгий час дослідження даних проблем займало в соціології належне місце: вони входили в загально-соціологічні теорії соціальної

---

* Науковий керівник – Кускова С.В., к.е.н., доцент

структури, соціальної стратифікації та соціальної мобільності, а також вивчалися в рамках галузевих соціологій, таких, наприклад, як економічна соціологія, соціологія праці і т.д.

Поняття «професія» і «спеціальність» історично формувалися у взаємозв'язку один з одним в міру розвитку суспільної праці, при цьому утворювалися кваліфіковані і некваліфіковані види діяльності. В основу професії закладається функціональна сутність трудової діяльності, досягнута індивідом. Представлений підхід можливо трактувати як описувальний, так як функціональна сутність трудової діяльності в тій чи іншій професії, так чи інакше, історично мінлива. Головний акцент в даному випадку робиться не на ролі і місці професії в цілісній системі суспільних зв'язків, а на питанні професійної придатності суб'єкта до виконання певних професійних функцій, його готовності до професійної діяльності [4].

У ХХ столітті у вітчизняній соціологічній науці встановилася практика дослідження окремих соціально-професійних груп, серед яких домінуючі позиції займали такі групи як інженери, робітники, вчителі, науковці та ін. Зазначена традиція вивчення пояснюється перекосом в освітній політиці і наслідком ідеологічного порядку, що характеризується розглядом робітничого класу як найбільш просунутої соціальної групи, що дало основу для вивчення робочих як певного еталону професійно-трудова діяльності.

Професійні групи - це колективи, члени яких мають схожу культуру (корпоративну культуру), схожий стиль життя, загальну морально-етичну систему, схожу мову [6, с. 41]. В основі поняття «професія» лежить розуміння професійних груп як статусних.

Специфіка сучасного стану професії полягає в тому, що професіоналізація властива практично всім сферам праці, внаслідок чого даний феномен перетворився в самостійний соціальний інститут, а співвіднесення з певною професійною групою є важливим механізмом професійної ідентифікації. Для формування професії як самостійного явища необхідно, як мінімум, дві складові: по-перше, певне відділення трудової діяльності від інших видів, по-друге, фіксація даної діяльності за певною соціально-професійною групою, яка використовує закріплену діяльність для задоволення власних матеріальних і моральних потреб. Розглянемо ситуацію, коли спеціалізована професійна діяльність реалізується за рамками сфери праці і не приносить заробітку. В даному випадку цей вид трудової діяльності не є професією, а характеризується як аматорське заняття (хобі) або як суспільне служіння, що не має на меті ніякої винагороди.

Існує і зворотний бік цієї ситуації, в якій трудова діяльність також не може бути професією.

Проведений аналіз різних наукових джерел [1-6] дозволяє дати комплексне визначення професійних груп. На наш погляд, під професійною групою можна розуміти сукупність осіб однієї професії, об'єднаних схожими знаннями, навичками і нормами, почуттям ідентичності з професією та іншими її представниками, які усвідомлюють спільність інтересів і цінностей. Здатність професійної групи виробляти цінності і норми поведінки підкреслює соціологічну природу даного феномена. Професійна група відповідає за становлення і розвиток професійної свідомості та самосвідомості - професійної ідентичності. Виходячи з цього, дана група є носієм певного, властивого тільки цієї спільноти, професійного мислення.

Література.

1. Maznev G.E., Zaika S.O., and Gridin O.V. (2016). Administrative services sphere innovative development. Actual problems of innovative economy, No 3, pp. 5-10.

2. Zaika S., Kuskova S., Zaika O. (2020). Peculiarities of intellectual capital formation in higher education institutions // Economic security: state, cluster, enterprise: International scientific conference (December 25-26, 2020. Lisbon, Portugal). Riga, Latvia: "Publishing House "Baltija Publishing", P. 76-80.

3. Zaika S., Kuskova S., Zaika O. (2020). The essence and problems of motivation as a factor in the development of modern enterprises // Підприємництво та інновації: Науковий журнал з питань економіки та бізнесу // К.: Видавничий дім «Гельветика». - Випуск 15, С. 48-50.

4. Древаль Ю.Д., Кузнецов А.О., Заїка С.О. (2020). Соціокультурний аспект політичної модернізації. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. – Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», № 1 (57). С. 165-173. DOI: 10.34213/ap.20.01.19.

5. Кравцов С.О. (2013). Професійні групи як соціальна система: проблеми інтеракції / Кравцов С.О. // Український соціум. № 1(44). – С. 141-156.

6. Мансуров В.А., Юрченко, О.В. (2009). Социология профессий. История, методология и практика исследований / В.А. Мансуров, О.В. Юрченко // Социологические исследования. - № 8. - С. 36-46.